

Oppiskellia tehtävät

Vesijalanjälki

Maapallon vesivarastoista ainoastaan 2,5% on makeaa vettä ja suurinosa sitoutuneena jaatikköihin. Käytämme vesivarastoja päivittäiseen elämäämme, mutta suurin vedenkulutus kohde on kuitenkin maataloustuotanto ja erityisesti lihan kasvatusta.

Vesijalanjälki (vettä/henkilö/vuosi) kuvaa sitä, kuinka paljon henkilö, yhteisö tai valtio kuluttaa vesivaroja. Vesijalanjäljen laskemiseen tarvitaan juoma- ja talousveden lisäksi kaikki vesi, joka on tarvittu esimerkiksi viljely- tai teollisuus prosesseissa jne.¹

Suomalaisten keskimääräinen vesijalanjälki on 1 727 m³ vettä/henkilö/vuosi. Maailmanlaajuinen keskiarvo on 1 243 m³ vettä/henkilö/vuosi. Suomalaisen vesijalanjäljestä 41 prosenttia muodostuu ulkomailla.¹

- **Mieti mistä oma vesijalanjälkisi muodostuu ja tee siitä mielikartta**
- **Mieti millaisin keinoin voisit säästää vettä ja samoin pienentää omaa vesijalanjälkeä? (mielikarta)**

1) Uudet Astianpesukoneet, kytketään nykyään kylmään veteen, kuluttavat vettä alle 20 l pesukerralla. Saman astiamäärän käsin tiskaaminen kuluttaa vettä 50-150 litraa peutavasta riippuen

2) Kymmenen minuuttia suihkussa kuluttaa n. 150 litraa vettä

3) Pyykinpesu koneet Uudet koneet kuluttavat vettä noin 60 litraa yhdellä pesukerralla. Vanhat koneet kaksinkertaisesti, 120 – 130 litraa kerralla.

4) Hanasta valu hammaspesun ajan 30 litraa vettä minuuttissa.

5) Uudet Wc-pöntöt kuluttavat vettä yhdellä huuhtelulukerralla 3 – 6 litraa, ja Vanha pönttö voi viedä jopa litraa yhdellä huuhtelulla.

Piilovesi

Termi piilovesi viittaa tuotteiden ja niiden raaka-aineiden tuotannossa kuluneen veden määrään. Näin ollen voimme määritellä kotimaassa tai ulkomailla käytettyjen vesivarojen määrä tuotteiden tuotannossa ja kuljetuksessa.

Tee mielikarta mitä oma piilovesijalanjälkeesi muodostuu ja miten voit vähentää sitä.

- **Tutki käyttämiesi tuotteiden piilovesimäärää, mieti miten voisit vähentää päivittäisen ruokavaliomuutoksen kautta säästää vettä (mukaanlukien piilovesi)?**
- **Osa ruuasta ja kulutustavaroista on tuottu ulkomailta ja niiden tuottamiseen tarvittu vesi on otettu heidän vesivaroistaan, miten vooit säästää kuivuudesta kärsivien maiden vesivaroja?**

Esimerkkituotteiden piilovesimääriä

Kengät, naudannahkaa	8000 l	T-paita, puuvillaa	2000 l
Naudanlihaa, 100 g	1550 l	Hampurilainen 150 g	2400 l
Kanalihaa, 100 g	390 l	Kananmuna, kpl	135 l
Peruna, 100 g	15 l	Raakaa riisiä, annos 55 g	187 l
Leivänviipale, 30 g	40 l	Leivänviipale ja juusto, 30 g ja 10 g	90 l
Lasillinen maitoa, 2 dl	200 l	Lasillinen omenamehua, 2 dl	190 l
Lasillinen viiniä, 1,25 dl	120 l	Lasillinen appelsiinimehua, 2 dl	170 l
Kupillinen kahvia, 1,25 dl	140 l	Kupillinen teetä, 2,5 dl	35 l
Olut, 0,33 l	100 l	Pussillinen perunalastuja, 200g	185 l
Tomaatti, 70 g	18 l	Kaalua, 100 g	20 l
Omena, 100 g	70 l	Suklaa, 100 g	2 400 l
Mikrosiru, 2 g	32 l	Paperi 1A4	10 l

Piilovesimäärät vaihtelevat tuotteittain. Kulutusvalinnoilla voit vaikuttaa siihen, kuinka paljon piilovettä kulutat ja minne vesijalanjälki kohdistuu.

www.waterfoodprint.org, www.sitra.fi - Maamerkit-ohjelma

MUUT TUOTTEET	PIILOVESI	JUOMAT	PIILOVESI
Farkut	10 850 litraa	Appelsiinimehulasillinen (200 ml)	170 litraa
Henkilöauto	400 000 litraa	Kahvipavut (1 kg)	20 000 litraa
Lakana	9 750 litraa	Kahvikupillinen (125 ml)	140 litraa
Mikrosiru	30 litraa	Maito (1 kg)	1 000 litraa
Nahka (1 kg)	16 600 litraa	Maitolasillinen (200 ml)	200 litraa
Nahkakengät (naudannahka)	8 000 litraa	Olutlasillinen (250 ml)	80 litraa
Paperiarkki (A4, 80 g/m2)	10 litraa (2-30)	Omenamehulasillinen (200 ml)	190 litraa
Puuvillakangas (1 kg)	11 000 litraa	Teelehdet, tuoreet (1 kg)	2 400 litraa
Puuvillapaita (250 g)	2 700 litraa	Teejauhe, musta (1 kg)	9 200 litraa
Vaippa	810 litraa	Teekupillinen, musta (250 ml)	30 litraa
		Viinilasillinen (125 ml)	120 litraa

JUOMAT	PIILOVESI
Appelsiinimehulasillinen (200 ml)	170 litraa
Kahvipavut (1 kg)	20 000 litraa
Kahvikupillinen (125 ml)	140 litraa
Maito (1 kg)	1 000 litraa
Maitolasillinen (200 ml)	200 litraa
Olutlasillinen (250 ml)	80 litraa
Omenamehulasillinen (200 ml)	190 litraa
Teelehdet, tuoreet (1 kg)	2 400 litraa
Teejauhe, musta (1 kg)	9 200 litraa
Teekupillinen, musta (250 ml)	30 litraa
Viinilasillinen (125 ml)	120 litraa

1. https://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/aihekokonaisuuDET/kestava_kehitys/teemoja/vesi_ja_elamanlaatu/vesijal_anjalki
2. www.mikalo.fi/attachements/2010-12-18t08-51-5541.pdf
- 3.